

Izlet v Polhograjske Dolomite

Čigava je cesta?

Zadnja leta se vse več govori o množični rekreaciji, o tem, naj bi se človek čimveč gibal na svežem zraku in s tem ostal vitalnejši ter umsko in fizično bolj pripravljen za delo, ki ga čaka na njegovem delovnem mestu.

Zelo dobra rekreacija, ki še posebno prija ob koncu napornega delavnika, je hoja in izlet v naravo. Ljubljancem se res lahko pohvalimo z različnimi kraji, ki obdajajo naše mesto, kamor se lahko podamo po končanem delu in si nabereemo novih moči.

Ena izmed takih izletniških točk so tudi POLHOGRAJSKI DOLOMITI. Precej je že bilo povedanega in napisanega o tem prelepem delu Ljubljane in mislim, da je malo ljudi, ki ne poznajo tega predela našega mesta.

Toda prav tu nastaja problem, ki je znan marsikateremu pešcu, ki se je podal na izlet prek Toškega čela na Katarino.

Cesta, ki povezuje Toško čelo in Katarino je bila pred približno letom in pol zaprta za promet z motornimi vozili in sicer ob sobotah, nedeljah in praznikih od 6. do 20. ure, prepoved pa ni veljala za traktorje.

Očitno so bili prepovedi vožnje najbolj veseli delovni ljudje, ki si želijo oddiha in hoje v naravi.

Toda nekateri pešci so vzeli vso stvar v svoje roke in si začeli prisvajati celo cesto med Podutikom in Toškim čelom, čeprav ta cesta ni bila zaprta, bil pa je postavljen čitljiv znak ob vzhodju Toškega čela, ki je opozarjal voznike na prepoved vožnje med Toškim čelom in Katarino. Kljub temu so se našli posamezniki, ki se niso hoteli umikati avtomobilom ter so jih ovirali s svojo hojo po sredini cestišča, prišlo pa je tudi do raznih obračunavanj.

Prav tako se tudi avtomobilisti niso držali prometnih predpisov in so znak, ki je stal na Toškem čelu, prezrili, zato se je med pešci in motoriziranimi državljani ter krajanji razvnelo pravo tekmovalje, kdo bo komu onemogočil sprehod ali vožnjo!

Izgleda, da so se pešci pri tem še najbolj znašli, čeprav jim to ne bi smeli šteti v lepo vedenje, saj so začeli nastavljeni po cesti najrazličnejše ovire, ki jim jih je nudila narava. Po cesti so nastavljali velike skale, veje dreves ali celo cela debla (hlodovino), ki so bila namenjena za prevoz.

Ne vem, če se je kdo od teh, ki so počeli takšna »junaška« dejanja, vprašal, kaj bo s cesto po končanem času prepovedi vožnje z motornimi vozili. Še manj pa so se za to vprašali tisti, ki so se za prepoved odločili. Čeprav so odgovorni vedeli, da je med Toškim čelom in Katarino tudi vas Ravnik, pa čeprav majhna, se tudi tja vozijo domačini s svojimi prometnimi sredstvi, saj so izključno vezani le na to cesto.

Mislim, da se ima ravno tako ta domačin pravico peljati v soboto ali nedeljo z avtom v Ljubljano, kot ima pravico Ljubljancem iti peš iz Ljubljane v obratni smeri in da se mu zato ne bo treba peljati s traktorjem, ker je prevoz dovoljen samo s tem prevoznim sredstvom.

Vprašam se tudi, kako naj se ta domačin po prenehanju prepovedi vožnje, to je po 20. uri, prepelje po cesti, ki je polna ovir.

Mislim, da bi se dalo uporabiti precej starih pozabljenih poti in steza. Če bi jih primerno označili, bi bile v veliko zadovoljstvo hoje željnim ljudem, ki jih je iz dneva v dan več.

Janko Erjavec

I. kviz tekmovalje: »Kaj veš o prometu?«

Odslej tradicionalno!

Končalo se je prvo zaključno medobčinsko kviz tekmovalje učencev ljubljanskih osnovnih šol pod geslom »Kaj veš o prometu?«

Učenci so tekmovali v dveh skupinah in sicer: nižja skupina od 1. do 4. razreda; višja skupina od 5. do 8. razreda.

Organizacijo kviz tekmovalja je prevzel občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Vič-Rudnik ob sodelovanju Zveze prijateljev mladine in Zavoda za šolstvo SRS, enota Ljubljana. Pokrovitelj tekmovalja pa je bila komisija IS SML za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Tekmovalje je bilo organizirano v lepo okrašeni in urejeni dvorani osnovne šole Dobrava.

Vprašanja so bila pripravljena tako, da je njihova zahtevnost ustrezala starostnim skupinam tekmovalcev. Vsebovala so snov, ki predvsem zadeva prometno varnost pešcev in kolesarjev, to je kategorijo, v katero so vključeni tako rekoč vsi otroci brez izjeme.

Znanje učencev je bilo na visoki ravni. Rezultati so bili tako izenačeni, da je bilo treba celo v dveh primerih postavljati dodatna vprašanja. Končni rezultati in uvrstitve tekmovalnih ekip so naslednji:

Nižja skupina:

1. mesto ekipa Bežigrad
2. mesto ekipa Šiška
3. mesto ekipa Vič-Rudnik
4. mesto ekipa Moste-Polje
5. mesto ekipa Ljubljana-Center

Višja skupina:

1. mesto ekipa Bežigrad
2. mesto ekipa Vič-Rudnik
3. mesto ekipa Moste-Polje
4. mesto ekipa Ljubljana-Center
5. mesto ekipa Šiška

Organi za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ljubljanskih občin v koordinaciji z mestno komisijo so sklenili, da bo kviz tekmovalje »Kaj veš o prometu« za šolsko mladino postalo tradicionalna prireditve, ki jo bodo izmenoma organizirale posamezne občine. Letos bo namenjeno počastitvi »Mednarodnega tedna otroka«.

Marjan Metljak

SARKOFAG V STANEŽIČAH

(jk) Pred novim letom so pri gradbenih delih na novi gramoznici v Stanežičah našli na kamnito krsto — sarkofag. Arheologi so v sarkofagu iz dolomitskega peščenca našli dobro ohranjeno okostje starejše ženske, ki je imela za časa življenja bolezen kosti in slabo zobovje. Poleg okostja sta bili 2 stekleni posodi. Ena je služila za shranjevanje pijače, druga iz zelo tankega stekla pa za shranjevanje dišav. V sarkofagu je bila tudi masivna srebrna ogrlica s tremi obeski. Stena sarkofaga, ki izvira iz leta 330 do 350, je debela dobrih 10 cm, dolžina sarkofaga pa je 1,80 m. Obstaja možnost, da bodo sledila še nova odkritja.

Tacenski most skozi zgodovino

Most - starec

Novi tacenski most že uporabljamo, čeprav še ni izgotovljen. Stari most pa žalostno sameva. Dveh mostov naenkrat čez Savo v Tacnu še ni bilo nikoli. Vendar je to samo ena od posebnosti v zgodovini tacenskega mostu...

Nekdaj čez Savo v Tacnu ni bilo mostu. Čez reko so ljudi in živino prevažali brodarji. Odtod tudi ime Brod. Leta 1965 je brodarjenje prešlo v državne roke in denar od brodarine se je stekal v državno blagajno. Ugodnosti je imel le smledniški graščak Egkh, kateremu je nadvojvoda Karel dovolil brezplačen prevoz čez reko za njegovo služinčad in za žito, če ga je prodajal v Ljubljano. Vodiški župan pa je moral dati brodarjem žito ter jestvine in polič vina ob žegnanju in sv. Marjeti. Kasneje je bila obveza spremenjena in so brodarji dobili obed iz goveje juhe, govejega mesa, 3 funte zelja, kaše na juhi, 3 bokale vina in za 12 soldov soržičnega kruha. Dobili so še 2 mernika rži in 2 mernika prosa.

Leta 1844 pa je dal takratni smledniški baron Frančišek Lazarini zgraditi prvi most čez Savo v Tacnu. Imenoval ga je: »Marijin most«. Po odloku cesarsko kraljeve dvorne pisarne je smel Lazarini pobirati za veliko živino po 6 kron, za malo živino in za človeka, ki gre čez most, pa po 1 krono mostnine. Starejši prebivalci Tacna še vedo, kje je stala mostninarjeva hišica pri Koširjevi gostilni.

Z revolucijo l. 1848 pa je bila spremenjena ustava, ki je določala podložnost kmetov. Zato so se nekateri kmetje uprli nadaljnemu plačevanju mostnine. Pretepli so mostninarja in zagrozili z napadom na smledniški grad. Prestrašeni graščak je zaprosil za vojaško pomoč iz Ljubljane. Vojska je na gradu ostala do 3. aprila (Revolucija na Dunaju je bila 13. marca, neredi v Ljubljani in okolici pa 15. marca).

Nato je bilo okrog tacenskega mostu vse mirno do leta 1907. V noči med 17. in 18. oktobrom je v krajih okrog Šmarne gore divjala huda nevihta. Narasla voda je odnesla 30 m mostu. Alojz Tršan, župnik v Šmartnem, je takoj organiziral gradnjo broda za prevoz čez Savo. Takratni lastnik baron Henrik Lazarini je zaradi škode pobiral še večjo mostnino. Mostnina je znašala že po 8 vinarjev na osebo in po 20 vinarjev za žival. Zaradi visoke mostnine je okrajni cestni odbor ljubljanske okolice odkupil most od Lazarinija za 12.000 kron. S pomočjo državne in deželne podpore je dal odbor zgraditi nov most s kamnitimi podstavki in železnim ogrodjem. Most so odprli za promet 18. avgusta 1910. Z občasnimi popravili je most zdržal do danes.

Janez Kopač

ROŽNIKOV TABORNIŠKI PLES

(as) Pred dnevi so starejši taborniki odreda Rožnik priredili za svoje člane, stare nad 15 let, poseben ples. Njihovi člani kluba MURA, ki so združeni tudi v ansamblu ČRNI ASFALT, so presenetili z nastopom. Prepolna dvorana — telovadnica osemletke Zvonka Runka — je komaj zdržala tolikšen obisk navdušenih plesalcev.

Da bo družabna akcija še zanimivejša, so organizirali taborniški srečolov, pri katerem je vsaka srečka zadela. Poleg tega pa so starejši taborniki pokazali nekaj zabavnih tekmovalnih plesnih parov, ki so se kar dobro odrezali. Glede na nepričakovano velik odziv na to srečanje starejših tabornikov vseh Rožnikovih enot, je uprava odreda sklenila ples ponoviti, morda celo za vse šišenske in ljubljanske tabornike.